

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ohje

2523/03.00.00.01/2020

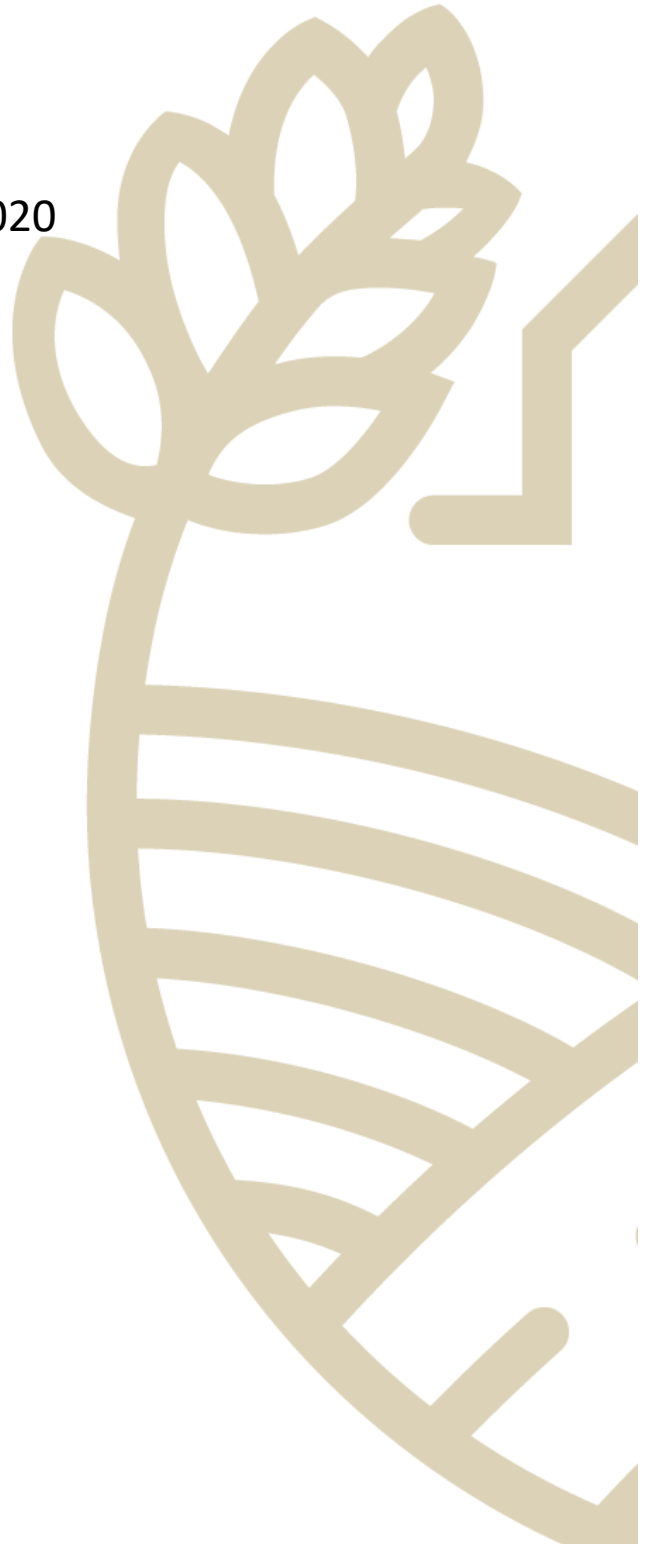
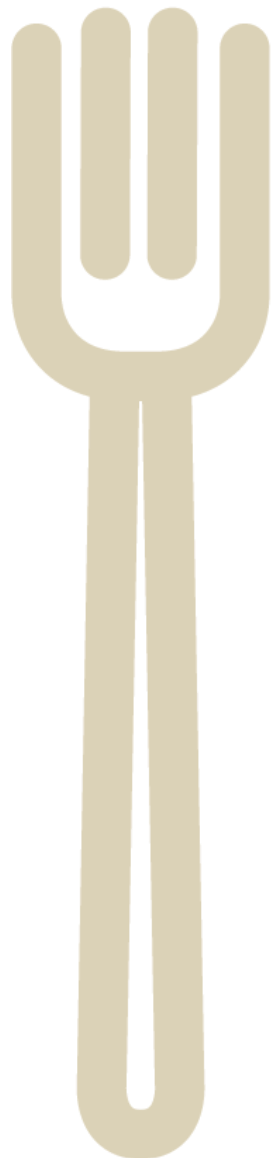
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Ahvenanmaan valtionvirasto

Voimassa 24.6.2020 – toistaiseksi

Tämä ohje korvaa 17.6.2019 annetun ohjeen (Asia 3607/03.00.00.01/2019)

ERIKOISTUKIEN VALVONTAOHJE 2020

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
2 HAMPUN MAATALOUSTUOTANNON TARKASTUS	5
2.1 Hampun viljely ja vakuustodistukset	5
2.2 Tarkastus paikalla ja tarkistuslistan täyttäminen.....	7
2.3 Hampun kasvuston näytteiden kerääminen.....	11
2.4 Näytteiden lähettäminen	13
2.5 Valvonnan aikataulu ja viljelijälle toimitettava tarkastuskertomus	14
3 MEHILÄISTALOUDEN PESÄKOHTAINEN TUKI	16
3.1 Tarkastus paikan päällä ja pöytäkirjan täyttäminen	17
3.2 Tuenhakijalle toimitettava tarkastuskertomus ja asiakirjojen arkistointi	26
4 SÄÄDÖSLUETTELO	27

1 JOHDANTO

Tässä ohjeessa kerrotaan hampun maataloustuotannon ja mehiläistalouden pesäkohtaisen tuen (jäljempänä erikoistukien) tarkastuksista. Ohje on tarkoitettu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä Ahvenanmaan valtionviraston käyttöön.

Yleisistä tarkastuksiin liittyvistä asioista, kuten tarkastusoikeudesta, ylivoimaisesta esteestä, valvonnan estämisestä, muutoksenhausta ja hankalien valvontatilanteiden toimintaohjeista on kerrottu Peltovalvontaohjeessa. Ohje löytyy [Pikantista](#) kohdasta Maataloustuet -> Tukien valvonta -> Peltotukien valvonta. Koronaepidemian vaikutuksesta valvontaan on julkaistu erillinen ohje, joka myös löytyy Pikantista edellä mainitusta kohdasta.

Tarkastuksia tehtäessä virkamiesten on kiinnitettävä huomiota esteellisyyssnäkökohtiin.¹ Lisäksi ELY-keskuksissa on noudatettava sellaista menettelyä, että Maaseutu ja energia -yksikön henkilöstön omien maatalojen tarkastuksen tekee toisen ELY-keskuksen virkamies.

Ohje sisältää mahdollisimman vähän säännösten suoria lainauksia. Normiviittaukset löytyvät alaviitteistä. Tämä palvelee tulkintakysymyksiä pohtivia ja lisätietoja tarvitsevia virkamiehiä.

Jos viljelijä haluaa selvittää ELY-keskuksen virkamiehen tarkastuksessa tekemän toimenpiteen lainmukaisuuden, muutoksenhaussa sovelletaan ensi vaiheessa

¹ Laki 434/2003 28 §

toimeenpanolain 54 §:n oikaisumenettelyä. Oikaisumenettelyn jälkeen tehdyn mahdollisen valituksen ratkaisee Hämeenlinnan hallinto-oikeus ja Ahvenanmaalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuin.

Tässä ohjeessa käytetään maa- ja metsätalousministeriöstä lyhennettä MMM ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta ELY-keskus. Mitä tässä ohjeessa sanotaan ELY-keskuksesta, sovelletaan myös Ahvenanmaan valtionvirastoon.

Ohje on laadittu Ruokaviraston maaseutulinjan/maatalousosaston viljelijätukien valvontayksikössä.

2 HAMPUN MAATALOUSTUOTANNON TARKASTUS

Hampun tuotannon paikalla tehtävät tarkastukset kattavat koronaviruksen (COVID-19) aiheuttaman erityistilanteen takia normaalista poiketen noin 15 % hampun maataloustuotantoon tarkoitettusta pinta-alasta.²

Hampun tuotannon tarkastuksessa mitataan viljelyala ja kerätään kasvustosta näytteitä tetrahydrokannabinoli- eli THC-määriä varten. Lisäksi tarkastuksessa varmistetaan lajikkeen tukikelpoisuus, kylvösiemenen määrä, kylvöaika, hampulohkon koko alan käyttö viljelyyn, siemensäkkien vakuustodistusten toimittaminen kuntaan ja kasvuston säilyttäminen.³

Tiedot tarkastusten tuloksista tallennetaan tavanomaisen peltovalvonnan tavoin uuteen Tukisovellukseen **valvonta-ajolle 6913** ja tarkastus varmennetaan. Valvonta-ajolle on viety kaikki viljelijän hakemat pinta-alaperusteiset tuet kyseiselle lohkolle.

Tarkastettavat lohkot valitaan käyttäen satunnaisotantaa ja painotettua otantaa. Jos otokseen tulee samalta viljelijältä useampi lohko, jokainen lohko on omalla rivillä. Tämän takia viljelijän nimi saattaa olla valvontalistalla useampaan kertaan.

2.1 Hampun viljely ja vakuustodistukset

Viljelijän on tuotettava hampua hyväksyttävään tarkoitukseen. Tuotanto huumausainetarkoitukseen on kriminalisoitu.⁴ Viljelijän velvollisuus on osoittaa, että

² Asetus (EU) N:o 532/2020 artikla 4, 2 mom. g kohta

³ Asetus (EU) N:o 809/2014 artikla 24, 37. Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9.

⁴ Laki 39/1889 50:1

hän on kylvänyt tuotantoalalle tukikelpoisen lajikkeen siemeniä. Tämän hän tekee liittämällä tukihakemukseensa kaikkien käyttämiensä siemensäkkien alkuperäiset vakuustodistukset tai oikeaksi todistetun kopion vakuustodistuksesta. Viljelijän on toimitettava siementen vakuustodistukset kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään **30.6.2020**.⁵ Vakuustodistuksen voi toimittaa myös sähköisesti päätukihaun liitteenä. Kerääjäkasvina 30.6. jälkeen kylvetyn tukikelpoisen hampun siemensäkkien vakuustodistukset tulee toimittaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 31.8.2020 mennessä⁶. Jos tuenhakija viljelee hampua kerääjäkasvina, siitä tulee ilmoittaa kasvulohkon lisätiedoissa. Hampun viljelyalat on kylvettävä sertifioidulla siemenellä, jonka myyntipäällys on virallisesti suljettu ja varustettu vakuustodistuksella. Tilan oma siemen ei ole tukikelpoinen.⁷ Viljelijän on ilmoitettava sähköisesti Vipu-palvelussa tai kuntaan kasvulohkolomakkeen 102B lisätiedoissa hampun kylvösiemenen määrä (kg/ha), kylvöpäivämäärä ja hampun käyttötarkoitus (kuidutus, öljyn puristaminen tai muu käyttö).⁸ Jos siemenet kylvetään 15.6. ja 30.6.2020 välisenä aikana, kylvöpäivä on ilmoitettava kuntaan kirjallisesti vapaamuotoisella ilmoituksella 30.6.2020 mennessä.

Hampun kasvuston tarkastuksessa on olennaista, että tuottajan viljelemä lajike on tukikelpoinen.⁹ Tukikelpoiset lajikkeet ilmenevät luettelosta, joka on julkaistu 11.1.2019 Euroopan unionin virallisen lehden numerossa C 13 sekä Viljelykasvien yleisen lajikeluettelon 37. kokonaispainoksen täydennysosissa. Lehti on saatavilla osoitteesta <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2019:013:FULL&from=FI>

⁵ Asetus (EU) N:o 809/2014 artikla 17, alakohta 7; Ruokaviraston määräys 9/20 13 §

⁶ Asetus (EU) N:o 809/2014 artikla 17, Ruokaviraston määräys 9/20 13 §

⁷ Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9

⁸ Ruokaviraston määräys 9/20 13 §

⁹ Asetus (EU) N:o 1307/2014 artikla 32, alakohta 6; Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9

Hampulajikkeet ovat luettelon kohdassa 85. Luettelon lajikkeet on lueteltu hampun tarkistuslistalla.

Siementen alkuperää osoittava vakuustodistus voi koskea useamman kuin yhden viljelijän käyttämiä hampun siemeniä. Tällöinkin on olennaista siementen alkuperän jäljitettävyyttä. Yhden viljelijöistä on tullut toimittaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle alkuperäinen vakuustodistus ja sen mukana luettelo muista samoja siemeniä kylväneistä viljelijöistä (nimi ja tilatunnus). Muiden viljelijöiden on toimitettava viranomaiselle allekirjoitettu kopio vakuustodistuksesta viimeistään 30.6.2020. Jos joku näistä muista viljelijöistä ei ole toimittanut vakuustodistustaan siementen alkuperän todistamiseksi, hänen katsotaan jättäneen osoittamatta tukikelpoisten siementen käyttöä. Tukikelvottomien siementen käytöstä seuraa tukien hylkääminen alalta, jolle kyseisiä siemeniä on kylvetty.

Jos siementen vakuustodistusta ei ole tallennettu sähköiseen arkistoon, tarkastajan tulee pyytää kopio todistuksesta kunnasta. Mikäli viljelijä ei ole toimittanut viranomaiselle vakuustodistusta määräaikaan mennessä, tarkastukseen poimitun lohkon tuki hylätään kaikkien niiden tukien osalta, joissa hamppu on tukikelpoinen. Hylkäyksen johdosta lohkoa ei tarvitse tarkastaa. Asiasta on ilmoitettava viivytyksettä Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikköön (tiina.koivula@ruokavirasto.fi), jossa varmistetaan hampun tuotantoalan vähimmäistarkastusmäärän täytyminen.

2.2 Tarkastus paikalla ja tarkistuslistan täyttäminen

Hampun valvonnassa käytetään Ruokaviraston laatimaa **hampun tarkistuslistaa**, joka tulostetaan [Pikantista](#). Tarkistuslista täytetään, vaikka tila on myös peltovalvonnassa. Tukisovelluksesta kohdasta *Tulosta esitäytetty tarkistuslista* tulostuu peltovalvonnan

tarkistuslista, jota voi käyttää apuna hampun valvonnassa. Erityisen tärkeää on, että jokaisesta tarkastuskäynnistä täytetään nimenomaan hampun tarkistuslista, koska se on informatiivisempi kuin esitäytetty tarkistuslista ja se toimitetaan laboratorioon.

Tarkastuskäynnillä varmistetaan, millä lohkoilla tuenhakija viljelee hampua, missä lohkot sijaitsevat ja mitä lajikkeita hän lohkoittain viljelee. Jos viljelijällä on useita lohkoja ja mahdollisesti monta hampulajiketta tuotannossa, tarkastetaan kunkin lajikkeen sijainti lohkoittain.

Tässä ohjeistetaan hampun tarkistuslistan täyttäminen.

Kohta 1. Viljelijän tiedot

Kirjoitetaan viljelijän yhteystiedot sekä lisäksi merkitään hampun tuotannon tarkoitus.

Kohta 2. Tarkastuskäynnin tiedot

Kirjataan, onko tarkastuskäynnistä ilmoitettu etukäteen, ja henkilö jolle tarkastuksesta ilmoitettiin sekä tarkastuksen ja näytteenoton ajankohdat. Jos näytettä ei saatu kerättyä, merkitään rasti ko. kohtaan. Lisäksi kirjoitetaan tarkastajien nimet ja tarkastuksessa läsnä olleet muut henkilöt.

Kohta 3. Viljelty hampulajike

Ympyröidään kaikki valvontaan tulleiden lohkojen hampulajikkeet, jotka selviävät siementen vakuustodistuksista.

Kohta 4. Hamppulohkojen tarkastus

Kirjataan perus- ja kasvulohkojen tunnuksot, lajike, kylvöpäivät sekä käytetyt siemenmäärät hakemuksen lomakkeen 102 B lisätiedoista tai viljelijän kirjallisesta ilmoituksesta sekä viljelijän ilmoittamat pinta-alat. Tiedot voidaan kirjata tarkistuslistalle ennen paikalla tehtävää tarkastusta. Jos tilalla on useampi hamppulohko valvonnassa, kaikkien lohkojen tiedot merkitään samalle tarkistuslistalle. Kohtaan 4 voi tarvittaessa lisätä rivejä.

Mitataan lohkot GPS-laitteella tai sähköisesti Tukisovelluksen karttaosion avulla ja kirjataan pöytäkirjalle mitattu ja hyväksytty pinta-ala. Viljelijän täytyy ilmoittaa täsmälliset tiedot hampun viljelyalasta. Kylvöalaa koskevien tietojen on oltava niin täsmälliset, että ala kyetään tunnistamaan niiden perusteella.¹⁰ Pinta-alat voidaan mitata joko peltovalvonnan tai kasvuston näytteenoton yhteydessä. Pinta-alojen mittaamisesta on ohjeistettu peltovalvontaohjeessa (kpl 9).

Mitatut pinta-alat ja tarkastushavainnot tallennetaan tilakäynnin jälkeen pinta-alavalvonnan tavoin Tukisovellukseen. Pinta-alavirheistä tulee ilmoittaa välittömästi Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikköön (tiina.koivula@ruokavirasto.fi), jotta voidaan varmistua tarkastuksia koskevan pinta-alavelvoitteen (10 %) täyttymisestä.

Mikäli hamppulohkon valvonnassa havaitaan puutteita muiden tukiehtojen (ympäristökorvaus tai täydentävät ehdot, esim. pientareet ovat alle metrin levyisiä) osalta, valvonta laajennetaan kyseisen tukiehdon valvonnaksi. Tällöin tila viedään esimerkiksi täydentävien ehtojen oman otannan ajolle. Asiasta on ohjeistettu enemmän Peltovalvontaohjeessa (1.5.3. Ely-keskuksen oma otanta).

¹⁰ Asetus (EU) N:o 809/2014 artikla 14

Tarkastetaan joka hampulohkolta erikseen, onko kasvusto säilytetty ja merkitään K (Kyllä) tai E (Ei) kohdan 4 viimeiseen sarakkeeseen. **Hamppukasvuston sato voidaan korjata** aikaisintaan 10 päivää sen jälkeen, kun hampun kukinta on päättynyt.¹¹ Erillistä korjuulupaa ei anneta. Lohkolta hylätään tuet, jos viljelijän todetaan korjanneen sadon ennen kuin 10 päivää on kulunut kukinnan päättymisestä eli ennen kuin näytteet on kerätty.

Lisäksi kohtaan 4 merkitään, onko lohkot viljelty kauttaaltaan tukeen oikeuttavalla hampulajikkeella ja onko kaikkien siemensäkkien alkuperäiset vakuustodistukset / oikeaksi todistettu jäljennös vakuustodistuksista toimitettu kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 30.6.2020. Puutteet ja huomautukset kirjoitetaan kohtaan 6.

Kohta 5. Valvonnan tulos

Merkitään valvonnan tulos. Jos lohkot on viljelty kauttaaltaan tukeen oikeuttavalla hampulajikkeella, kasvusto on säilytetty niin, että näytteet voitiin kerätä ja kaikkien siemensäkkien alkuperäiset vakuustodistukset / oikeaksi todistettu jäljennös vakuustodistuksista on toimitettu kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle määräajassa, laitetaan rasti kohtaan 1.

Jos tarkastuksessa todetaan esimerkiksi, että lohkolla on käytetty tilan omaa siementä tai vakuustodistuksia ei ole toimitettu kuntaan, laitetaan rasti kohtaan 2 ja täsmennetään kohtaan 6 (*Lisätietoja tarkastuksen tuloksesta*), millaisesta tukiehtojen noudattamatta jättämisestä on kyse. Jos lohkojen pinta-alojen mittauksessa todettiin virheitä, merkitään rasti kohtaan 3 ja kerrotaan viljelijälle, että lopulliset seuraamukset

¹¹ Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9, 106/2020 §10

selviävät loppuvuodesta. Pinta-aloista aiheutuvista seuraamuksista on kerrottu tarkemmin peltovalvontaohjeessa.

Kohta 6. lisätietoja tarkastuksesta

Kirjoitetaan tarvittaessa tarkastukseen ja näytteen ottoon liittyviä huomioita tai lisäselvityksiä.

2.3 Hampun kasvuston näytteiden kerääminen

THC-määritykset koskevat kaikkea hampuntuotantoa riippumatta siitä, mistä maataloustuotannosta on kyse.¹² ELY-keskuksen on varmistuttava, että näytteet kerätään säädettyinä ajankohtana. Niinpä ELY-keskuksen tarkastajan on tarpeen **seurata kasvuston kehittymistä** kasvukauden aikana. Näytteenoton ajankohdan määräytymisessä täytyy ottaa huomioon kasvuston kylvöaika sekä muut kasvustoon vaikuttavat tekijät. Jos kylvöpäivää ei ole ilmoitettu, kunnan maaseutuelinkeinoviranomaista pyydetään selvittämään kylvöajankohta viljelijältä.

Näyte voidaan ottaa suhteellisen lyhyen jakson aikana. **Se alkaa 20 päivää kasvuston kukinnan alkamisesta ja päättyy 10 päivän kuluttua kukinnan loppumisesta.**¹³ On suositeltavaa ottaa valokuvia hampukasvustosta näytteenoton yhteydessä. Kuvien avulla voidaan myöhemmin todentaa, että näyte on otettu oikeana ajankohtana.

Kasvuston elinkaaresta johtuen tarkastus ajoittuu lähinnä heinä-syyskuulle. Suomessa yleisen Finola-lajikkeen näytteenotto poikkeaa muista hampulajikkeista: näyte otetaan **55–75 vuorokauden** kuluessa kylvämisestä. Aikaisimmat näytteet voidaan

¹² Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9

¹³ Asetus (EU) N:o 639/2014 liite III

siten ottaa jo kesäkuun lopulla, jos kylvö on tehty esimerkiksi huhtikuun viimeisellä viikolla. Jos näytettä ei saada kerättyä mm. satovahingon takia, tarkastus suoritetaan muilta osin ja pöytäkirjaan merkitään, ettei näytettä kerätty.

Näytteet hamppukasvustoista kerätään komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 639/2014 liitteen III mukaisesti noudattamalla käytäntöä A. Jokaiselta lohkolta tulee ottaa oma näyte, johon kerätään **30 senttimetrin mittainen osa 50 valitusta kasvista**. Kasvissa on oltava vähintään yksi emikukinto (ks. kuva 1). Näytteet on kerättävä päiväsaikaan. Keruu on tehtävä **järjestelmällisesti** siten, että lohkokosta saadaan edustava näyte. Näytteitä ei tule kuitenkaan kerätä lohkon reunoilta.¹⁴

Kuva 1. Vasemmalla öljyhampun (Finola) emikukinto ja oikealla hedekukinto. Kuvat: Tiina Koivula.

¹⁴ Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9 ja liite III

2.4 Näytteiden lähettäminen

Näytteet toimitetaan Ruokavirastoon THC-pitoisuuden analysointia varten. Näytteiden analysoinnista vastaa Ruokaviraston kemian yksikön koostumus- ja alkuperäjaoston erikoistutkija Tiina Ritvanen. Näytteet tulee lähettää **paperipussissa heti tarkastuksen jälkeen**, jotta näytteet eivät ehtisi pilaantua. Näytteet toimitetaan kuivaamattomina. Yhteen pussiin laitetaan vain yhden lohkon näytteet. Pakettikorttiin voi kirjoittaa esimerkiksi Rehunäytteitä.

Lähetystavat:

- Postin kautta express-9 pakettina: Ruokavirasto, Mustialankatu 3 ,00790 HELSINKI
- Matkahuollon kautta pikapakettina: Ruokavirasto, Mustialankatu 3, 00790 HELSINKI/kampin terminaali

Jos lähetät näytteet Matkahuollon kautta, on lähettäessä hyvä mainita Ruokaviraston **asiakasnumero 9400278**, jolloin paketti ohjautuu Helsingin Kampin terminaaliin, josta on kuljetus Ruokavirastoon arkisin noin kello 9 (ennen kello 6 tulleet paketit) ja noin kello 13 (ennen klo 11 tulleet paketit).

Näyte toimitetaan laboratorioon niin, että kuivatus voidaan aloittaa Ruokavirastossa 48 tunnin kuluessa näytteiden keräämisestä. Tästä syystä näytteitä ei pidä toimittaa laboratorioon loppuviikosta, vaan viimeistään keskiviikkona. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että **näytteen mukana pysyy tieto kasvulohkosta, jolta näyte on kerätty**. Näytteen kasvulohkon tunnus, viljelijän nimi ja osoite sekä näytteen lähettäjän yhteystiedot (nimi ja puhelinnumero) kirjoitetaan selvästi **erilliselle paperille** (ei paperipussin päälle, koska ne joudutaan laboratoriossa kopioimaan A3-paperille). Toinen vaihtoehto on täyttää näytteiden keruun yhteydessä kaksi tarkistuslistaa, joista

toinen toimitetaan näytteiden mukana laboratorioon. Tarkistuslistassa ei tarvitse tuolloin olla lohkojen pinta-alatietoja. Toinen tarkistuslista täytetään loppuun toimistolla ja tallennetaan sähköiseen arkistoon.

Jos tarkistuslistaa ei toimiteta näytteiden mukana, kopio siitä tulee lähettää Ruokaviraston laboratorioon joko sähköpostitse osoitteeseen RELA-kirjaus@ruokavirasto.fi tai postin kautta yllä olevaan postiosoitteeseen. Tarkistuslistaa ei siis tarvitse välttämättä liittää näytepussiin, vaan se voidaan toimittaa esim. skannattuna pdf-tiedostona myöhemmin. Sähköpostin tai kirjeen saatteessa mainitaan, että kyse on hamppunäytteen **THC-analysoinnista**.

THC-määrytyksistä saadut tulokset eivät vaikuta lohkon tukikelpoisuuteen. Määrittäytulokset vaikuttavat siihen, mitä komission edellyttämää käytäntöä noudattaen yksittäisen lajikkeen näytteet seuraavana vuonna kerätään ja analysoidaan. Lisäksi tulokset saattavat vaikuttaa siihen, mitkä lajikkeet myöhemmin vuosina määritellään EU-tasolla tukikelpoisiksi.¹⁵

2.5 Valvonnan aikataulu ja viljelijälle toimitettava tarkastuskertomus

Tarkastuskäynti ajoitetaan niin, että hamppukasvuston näytteet voidaan kerätä säädettyä ajankohtana, josta on kerrottu kappaleessa 2.3. Pinta-alat voidaan mitata tarvittaessa eri käynnillä, esimerkiksi peltovalvonnan yhteydessä. Tukisovellukseen tallennetaan tilakäynnin aloitusajankohdaksi se päivä, jolloin tilalla käytiin ensimmäisen kerran (joko ottamassa näytteet tai mittaamassa pinta-alat). Jos valvonta jää kesken, tilakäynnin päättymisajankohdaksi merkitään päivä, jolloin tarkastus

¹⁵ Asetus (EU) N:o 639/2014 artikla 9

suoritettiin loppuun. Tarkastuksen tiedot (lohkojen pinta-alat ja hampun tukiehtojen noudattaminen) on tallennettava ja varmennettava Tukisovellukseen **15.11.2020 mennessä**.

Hampun tarkistuslista ja mahdolliset liitteet tallennetaan sähköiseen arkistoon. Tarkistuslistaa ei välttämättä tarvitse toimittaa viljelijälle. Viljelijälle toimitetaan Tukisovelluksesta **tarkastuskertomus**. Jos tila on peltovalvonnassa, hampun tarkastuskertomusta ei tarvitse lähettää, vaan peltovalvonnan tarkastuskertomus riittää. Jos tila on vain hampun valvonnassa, viljelijälle toimitetaan hampun tarkastuskertomus, johon tulostuu tarkastetut tukiehdot, valvonnassa todetut kasvit ja mitatut pinta-alat.

Tarkastuskertomus allekirjoitetaan koneellisesti ja lähetetään viljelijälle tiedoksi ja kuultavaksi. Viljelijälle tai hänen edustajalleen annetaan mahdollisuus kirjoittaa tarkastuskertomukseen omia huomioita tarkastuksesta. Viljelijä voi myös halutessaan allekirjoittaa tarkastuskertomuksen. Allekirjoitus ei poista tuenhakijalta oikeutta hakea muutosta tuen myöntämistä koskevaan päätökseen eikä allekirjoituksen puuttuminen estä asian jatkokäsittelyä.

Tarkistuslistan, tarkastuskertomuksen ja muiden valvontaan liittyvien asiakirjojen arkistoinnissa noudatetaan Ruokaviraston ohjetta sähköisestä asianhallinnasta ja arkistoinnista, joka löytyy Pikantista.

3 MEHILÄISTALouden PESÄKOHTAINEN TUKI

Mehiläistalouden kansallista pesäkohtaista tukea (tukityyppi 2420) hakeneista hakijoista tarkastetaan vuonna 2020 koronan (COVID-19) aiheuttaman erityistilanteen takia normaalista poiketen vähintään yksi prosentti.¹⁶ Ruokavirasto valitsee otannalla mehiläistarhaajat, joihin kohdistetaan paikan päällä tehtävä tarkastus. Otanta tehdään elokuun alussa, jolloin myös uudet tuenhakijat saadaan mukaan otantaan.

Tarkastuksessa selvitetään mehiläisyhteiskuntien hallinta määrä ja talvehtiminen, onko mehiläisyhteiskuntien määrä vähentynyt tuotantokaudella ja onko mehiläisyhteiskuntia hoidettu vaaditulla tavalla. Mehiläisyhteiskuntien määrä ja hoito tarkastetaan paikan päällä. Tukeen oikeuttavat mehiläisyhteiskunnat havaitaan parhaiten, kun tuottaja ei vielä ole korjannut hunajaa. Siksi tarkastus on tehtävä **elokuun puoliväliin mennessä.**

Tukea voi hakea sähköisesti Vipu-palvelussa (<https://vipu.ruokavirasto.fi>). Sähköinen haku avautui 13.5. ja päättyi 15.6.2020. Tukea voi hakea myös paperilomakkeella 204, joka on saatavilla Ruokavirasto.fi-sivustolta. Hakemuksen käsittelystä vastaa Manner-Suomen alueella Pohjois-Savon ELY- keskus ja Ahvenanmaalla Ahvenanmaan valtionvirasto.

Ennen tarkastusta tulee tarkastaa, onko hakija rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi Ruokaviraston eläintenpitäjärekisteriin ja ilmoittanut mehiläisyhteiskuntiansa pitopaikat. Jos hakijaa ei löydy rekisteristä, rekisteröityminen on syytä varmistaa tuen käsittelijältä. Esimerkiksi nimenmuutoksen tai yritysmuodon muutoksen takia hakijaa ei välttämättä löydy rekisteristä samalla nimellä mikä on valvontalistalla. Jos

¹⁶ VNa 378/2020

selvityksen jälkeen todetaan, että hakija ei ole rekisteröitynyt, tarkastusta ei tarvitse suorittaa, koska tukea ei myönnetä. Tällöin sovellukseen tallennetaan *Tarkastushavainnot*-välilehdelle *Puutteita/laiminlyönti* kohtaan *Mehiläistuen tuenhakija on rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi*. Jos hakija on rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi, selvitetään Tukisovelluksen Asioiden käsittelystä tai tuen käsittelijältä, onko tuenhakija ilmoittanut pesien tuhoutumisesta tuotantokaudella.

3.1 Tarkastus paikan päällä ja pöytäkirjan täyttäminen

Valvonnan tallennus siirtyi uuteen Tukisovellukseen vuonna 2019. Tarkastus tehdään aiempien vuosien tapaan ja valvontatiedot kirjataan tarkistuslistalle. Tarkastukset on hyvä suorittaa heti elokuun alussa valvontalistan valmistuttua. Tarkastustiedot tulee olla tallennettuna viimeistään 11.9.2020.

Tarkastuksessa käytetään Ruokaviraston laatimaa tarkistuslistaa, joka tulostetaan Pikantista ja jonka täyttäminen ohjeistetaan tässä ohjeessa. Tukisovelluksessa ei ole vielä mahdollista tulostaa esitäytettyä tarkistuslistaa. Jokaisesta paikalla tehtävästä tarkastuksesta laaditaan tarkistuslista, jonka perusteella voidaan jälkikäteen tarkastella tehtyjä tarkastuksia yksityiskohtaisesti. Tarkistuslista täytetään pääosin paikan päällä ja siihen merkitään kaikki tuen myöntämiseen ja maksamiseen vaikuttavat seikat. Ennen tarkastusta tarhaajalta voidaan pyytää täsmennystä siitä, mistä mehiläispesät löytyvät. Lisäksi selvitetään, onko tarhaajalla pölytyspalvelua ja jos on, niin missä pölytyspalveluun kuuluvat pesät sijaitsevat. Lisätietoa pölytyksestä ja pölytyspalvelusta löytyy osoitteesta www.polytys.fi.

Tarkastuskäynnin alussa tuenhakijalle tulee kertoa tarkastuksen tarkoitus, käytettävät menetelmät, tarkastuksen tulosten vaikutukset tuen maksuun sekä tarkastuksen

kohteen valinta, jos tieto ei vaaranna tarkastuksen tekemistä. Tarkastuksen kuluessa tuenhakijaa on tarvittaessa neuvottava. Tuenhakijan pyynnöstä tarkastajan tulee esittää virkakortti tai muu tarkastusoikeuden osoittava asiakirja kuten valtakirja.17

Kohta 1. Hakijan tiedot

Kirjataan hakijan yhteystiedot sekä mehiläistarhauksen toimintapisteen sijaintikunta ja -kylä ja onko hakija rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi Ruokaviraston eläintenpitäjärekisteriin (Kyllä/Ei). Jos hakija ei ole rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi, tarkastusta paikan päällä ei tarvitse suorittaa. Asiasta tulee ilmoittaa välittömästi Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikköön (tiina.koivula@ruokavirasto.fi).

Kohta 2. Tarkastuskäynnin tiedot

Kirjataan tarkastusaika ja paikka tai paikat sekä tarkastajat ja tarkastuksessa läsnä olleet henkilöt.

Kohta 3. Tarkastus paikan päällä

3.1 Mehiläisyhteiskuntien hallinta

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tarhaaja hallitsee omistajana, vuokraajana, testamenttiin, muuhun perintöoikeudelliseen saantoon tai muuhun saantokirjaan perustuvalla käyttöoikeudella tuotantokauden (1.6.–30.9.2020) ajan **vähintään 15 talvehtinutta mehiläisyhteiskuntaa**. Merkitään, täyttyykö tämä tuen myöntämisen ehto ja millä perusteella hakija hallitsee mehiläisyhteiskuntia. Asian varmistamiseksi

voidaan käyttää apuna esimerkiksi kiinteistörekisteritietoa, vuokrasopimusta tai muuta asiakirjaa, josta hallintaoikeus ilmenee. Tukisovellukseen merkitään havainnon kohdalle joko *Kunnossa* tai *Puutteita/laiminlyönti* sekä mahdolliset lisätiedot tuenhakijalle.

3.2 Mehiläisyhteiskuntien määrä, hoito ja talvehtiminen

Hakijan kaikkia mehiläisyhteiskuntia, joille haetaan tukea, ei välttämättä tarvitse tarkastaa. Menettely sopii erityisesti niiden tarhaajien toiminnan tarkastamiseen, joilla on suuri määrä mehiläisyhteiskuntia laajalla alueella. Jos tarkastettavien mehiläisyhteiskuntien määrää rajataan, tarkastukseen poimitaan satunnaisesti vähintään puolet mehiläisyhteiskunnista, joille on haettu tukea. Otoksen ei kuitenkaan tarvitse ylittää 100 mehiläisyhteiskuntaa. Jos hakijalla on pesiä toisen ELY-keskuksen alueella, sieltä voi tarvittaessa pyytää virka-apua pesien tarkastamiseen. Tarkastusta täytyy laajentaa koskemaan kaikkia hakijan mehiläisyhteiskuntia, jos otokseen perustuva tarkastus osoittaa, että yli 10 prosenttia mehiläisyhteiskunnista on hylättävä.¹⁸ Pitopaikkojen mehiläispesien määrän voi tarkistaa pitopaikkarekisteristä. Jos rekisterissä ei ole pitopaikan pesämäärää (kapasiteettia), pesämäärä tulee selvittää tarvittaessa tuenhakijalta.

¹⁸ VNa 106/2020 6 §

Esimerkki 1.

Taru Tarkastaja tekee otannan mehiläistalouden pesäkohtaisen tuen tarkastusta varten Heikki Hunajan tarhasta. Heikki on hakenut tukea 50 mehiläisyhteiskunnalle. Taru poimii niistä satunnaisotannalla 30 tarkastettavaksi.

Tarkastuskäynnillä ilmenee, että kahden yhteiskunnan osalta tukiehdot eivät täyty (ei ole hoidettu asetuksessa vaaditulla tavalla) ja viittä pesää ei löydy. Hylättyjen yhteiskuntien suhde tarkastettuihin on

$$\frac{7}{30} \times 100 \% = 23 \%$$

Taru laajentaa tarkastuksen koskemaan kaikkia Heikin mehiläisyhteiskuntia. Koska muissa pitopaikoissa ei ole hylättäviä pesiä, Taru hyväksyy mehiläisyhteiskuntien määräksi 43 kpl.

Esimerkki 2.

Taru Tarkastaja tekee otannan mehiläistalouden pesäkohtaisen tuen tarkastusta varten Heikki Hunajan tarhasta. Heikki on hakenut tukea 80 mehiläisyhteiskunnalle. Taru poimii niistä satunnaisotannalla 40 tarkastettavaksi.

Tarkastuskäynnillä ilmenee, että kolmen yhteiskunnan osalta tukiehdot eivät täyty (ei ole hoidettu asetuksessa vaaditulla tavalla). Hylättyjen yhteiskuntien suhde tarkastettuihin on

$$\frac{3}{40} \times 100 \% = 7,5 \%$$

Taru ei laajenna tarkastusta koskemaan kaikkia Heikin mehiläisyhteiskuntia vaan hyväksyy mehiläisyhteiskuntien määräksi 77 kpl.

Tarkistuslistalle merkitään hakemuksessa ilmoitettujen yhteiskuntien määrä. Lisäksi laitetaan rasti sen mukaan, tarkastettiin kaikki hakijan ilmoittamat yhteiskunnat vai käytettiin tarkastuksessa otantaa, ja jos käytettiin, montako yhteiskuntaa tarkastettiin. Tarkastuksessa tulee varmistaa, että pesät, joille on haettu tukea, ovat talvehtineita mehiläisyhteiskuntia. Keväällä tai kesällä tehdyistä jaokkeista ei makseta tukea. Jaoketta voi epäillä, jos pesä on pienikokoinen, lentoaukon suu on eri suuntaan kuin toisten pesien ja lentoaukon suu on kapea.

Tässä yhteydessä myös arvioidaan, voidaanko hakijan ilmoitusta pitopaikasta pitää riittävänä. Pitopaikalla tarkoitetaan sellaista koordinaatein ilmoitettua paikkaa, jossa tai jonka läheisyydessä yksi tai useampi tarhaajan mehiläisyhteiskunta on. Pitopaikkaa koskevan tiedon ei tarvitse olla täsmällinen. Jos tarhaajan ilmoittamassa pitopaikassa tai sen läheisyydessä ei ole mehiläispesää, sitä ei voida laskea mukaan todettuun määrään. Todettuun määrään ei lasketa myöskään pesiä, joiden pitopaikkaa ei ole ilmoitettu. Tiedot pitopaikoista löytyvät eläintenpitäjärekisterin viranomaisversiosta (<https://epr-vk.ruokavirasto.fi/>). *Hae eläintenpitäjä* -välilehdellä voi hakea mehiläistuen hakijaa. Tämän jälkeen valitaan hakutuloksista kyseisen hakijan kohdalta *Katso Pitopaikat* -välilehdellä näkyy luettelo toimijan pitopaikoista. Painamalla *Katso* saadaan tarkemmat tiedot pitopaikasta ja sen sijainti kartalla.

Lukumäärän lisäksi tarkastetaan mehiläisyhteiskuntien hoitotoimenpiteet. Mahdollisuus kerätä **normaali sato** on tuen myöntämisen ehto.¹⁹ Arvio tehdään jokaisen tarkastettavan mehiläisyhteiskunnan osalta. Tarhaajaa voi haastatella hoitotoimenpiteisiin liittyen ja pyytää nähtäväksi mm. tutkimustodistuksia tautinäytteiden tuloksista. Jos mehiläisyhteiskunnan hoitamisessa havaitaan puutteita, tarkistuslistaan merkitään, montako yhteiskuntaa ei ole hoidettu asetuksen vaatimalla tavalla. Tarvittaessa kohtaan 3.4 kirjoitetaan asiaa koskevia lisätietoja.

Mehiläisten hoitotoimenpiteisiin kuuluu mm. pesien tarkistaminen tautien varalta säännöllisesti, tautien (esikotelomädän, varroapunkin, noseman, kalkkisikiön ja toukkamädän) torjunta, parveilun estäminen, huolehtiminen, että pesissä on tarpeeksi tilaa (laatikoita), kierrättämällä kakustoa (tumman kakuston uusiminen), mehiläisten ruokkiminen vain sokerilla tai säteilytellyllä siitepölyllä ja ryöstelyn

¹⁹ VNa 105/2020 3 §

estäminen. Suomen mehiläishoitajain liiton nettisivuilta löytyy lisätietoa mehiläisten hoidosta <http://www.mehilaishoitajat.fi/hoitotyot/minustako-mehilaistarhaaja/>

Lisäksi tarkistuslistana merkitään, onko mehiläisyhteiskuntien määrä vähentynyt **tuotantokaudella**. Tämä voidaan selvittää ennen paikalla tehtävää tarkastusta joko Tukisovelluksesta tai tuen käsittelijältä. Jos määrä on vähentynyt, merkitään, montako yhteiskuntaa on tuhoutunut sekä tieto siitä, onko tarhaaja ilmoittanut asiasta ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon. Selvityksen luotettavuuden arvioi tuen käsittelijä ELY-keskuksessa tai Ahvenanmaan valtionvirastossa, joten siihen ei tarvitse tarkastuksella puuttua. Tarkistuslistaan merkitään, onko selvitys hyväksytty. Jos selvitys on annettu ja käsittelijä on arvioinut sen luotettavaksi, tuhoutuneet pesät lasketaan mukaan valvonnassa hyväksytyyn määrään. Jos tarkastuksella todetaan, että pesiä on tuhoutunut, mutta niistä ei ole annettu selvitystä 15 vuorokauden kuluessa, pesiä ei hyväksytä. Jos pesiä on tuhoutunut esimerkiksi tarkastusta edeltävänä päivänä, eikä selvitystä ole vielä annettu, valvonta jätetään kesken, kunnes voidaan todeta, että hyväksytäänkö pesät.

Tuki ei alene, mikäli mehiläisyhteiskuntien määrä on alentunut eläintaudin, petoeläinvahingon tai muun niihin verrattavan mehiläistarhaajasta riippumattoman poikkeuksellisen syyn johdosta ja tarhaaja on toimittanut luotettavan selvityksen asiasta Pohjois-Savon ELY-keskukseen tai Ahvenanmaalla valtionvirastoon. Luotettavana selvityksenä voidaan pitää esim. tuenhakijan kirjallista selostusta tapahtuneesta, johon on liitetty valokuvia vahingosta ja tuhoutuneista tarhoista. Eläintaudin kyseessä ollen selvityksenä tulee olla eläinlääkärin todistus.²⁰

²⁰ VNa 105/2020 4 §

Tarhaajan on ilmoitettava ja annettava selvitys mehiläisyhteiskuntien määrän alenemisesta edellä mainitusta syystä ennen tukitarkastusta koskevaa yhteydenottoa tai 15 työpäivän kuluessa määrän alenemisesta. Muussa tapauksessa ilmoitusta ei voida ottaa huomioon. Tuotantokauden aikana tuhoutuneista yhteiskunnista maksetaan tukea riippumatta tuhoutuneiden ja jäljelle jääneiden yhteiskuntien lukumääristä, jos asianmukainen selvitys on tehty ajoissa Ely-keskukselle.

Esimerkki 3. Karhu tuhoaa tuotantokaudella neljä Mari Mehiläisen 85 mehiläisyhteiskunnasta. Lisäksi hän kertoo kesämyrskyn kaataman puun tuhonneen kaksi mehiläisyhteiskuntaa. Mari ilmoittaa asiasta välittömästi ELY-keskuksen ja toimittaa selvityksen tuhoutuneista pesistä.

Tarja Tarkastaja toteaa paikan päällä tekemässään tarkastuksessa, että Marilla on 79 hunajaa tuottavaa ja neljä karhun tuhoamaa mehiläisyhteiskuntaa. Koska Mari ei ole esittänyt luotettavaa selvitystä myrskytuhojen seurauksista, ELY-keskus myöntää mehiläistalouden kansallista pesäkohtaista tukea 83 mehiläisyhteiskunnasta.

Merkitään tarkastuksessa hyväksytyjen yhteiskuntien määrä. Jos todettujen pesien määrä on suurempi kuin ilmoitettujen, hyväksyty määrä on sama kuin ilmoitettu määrä. Jos otoksen perusteella tehdyssä tarkastuksessa ei havaittu hylättäviä yhteiskuntia, merkitään tarkastuksen perusteella hyväksytyjen yhteiskuntien määräksi **hakijan ilmoittama määrä** (eli sama kuin hakemuksessa ilmoitettujen yhteiskuntien määrä), ei siis tarkastettujen yhteiskuntien määrää. Jos pesiä on tuhoutunut tuotantokaudella ja niistä annettu selvitys on hyväksytty, pesät lasketaan mukaan valvonnassa hyväksytyyn määrään.

Tukisovellukseen kohtaan *Mehiläisyhteiskuntia on vähintään hakemuksella ilmoitettu määrä ja niitä on hoidettu ehtojen mukaisesti* tallennetaan *Kunnossa*, jos tarkastuksella hyväksytty määrä on sama kuin hakemuksella ilmoitettu määrä. Jos tarkastuksella todetaan puutteita mehiläisyhteiskuntien hoidossa tai kaikkia

ilmoitettuja pesiä ei löydy, tallennetaan *Puutteita/laiminlyönti* ja mehiläisyhteiskuntien hyväksytyt lukumäärät ja lisätiedot tuenhakijalle.

Kohta 3.3 Luettelon pitäminen mehiläisyhteiskunnista

Tarkastetaan, onko hakija pitänyt luetteloa hallinnassaan olevista mehiläisyhteiskunnista pitopaikkakohtaisesti²¹ ja missä muodossa luettelo on (sähköinen/paperinen).

Tietoa eläinten merkinnästä ja rekisteröinnistä löytyy Ruokaviraston sivulta Viljelijät -> Eläintenpito -> Eläinten merkintä ja rekisteröinti -> Turkiseläimet, kameli- ja hirvieläimet, mehiläiset ja kimalaiset.

Hakijan on säilytettävä luettelo kolmen kalenterivuoden ajan sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin luetteloon viimeksi tehtiin mehiläisyhteiskuntia koskevia merkintöjä. Tukisovellukseen tallennetaan joko *Kunnossa* tai *Puutteita/laiminlyönti* ja mahdolliset lisätiedot tuenhakijalle.

3.4 Muut huomautukset ja tieto siitä, mitkä yhteiskunnat mahdollisen otannan perusteella on tarkastettu

Kirjoitetaan tarkastukseen liittyviä lisätietoja ja huomautuksia ja jos tarkastuksessa käytettiin otantaa, mitkä yhteiskunnat tai pitopaikat tarkastettiin.

²¹ Laki 238/2010 21 §, VNä 105/2020 3 §

Kohta 4 Tarkastuksen tulos ja mahdolliset havaitut puutteet

Merkitään rasti(t) sen mukaan, mitä tarkastuksella todettiin. Alakohtaan 1 (Tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät) laitetaan rasti, jos tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät ja mehiläisyhteiskuntia on hoidettu asianmukaisella tavalla. Jos valvonnassa todetaan, ettei hakija ole rekisteröitynyt eläintenpitäjäksi, tukea ei myönnetä. Tässä tapauksessa rastitetaan alakohta 2.

Alakohta 3 rastitetaan, jos tarkastuksessa todetaan, että tarhaaja ei hallitse vähintään 15 talvehtinutta mehiläisyhteiskuntaa tuotantokauden ajan, ja alakohta 4, jos tarkastuksessa todetaan vähemmän mehiläisyhteiskuntia kuin mitä hakemuksella on ilmoitettu. Tässä huomioidaan myös mahdolliset tuhoutuneet mehiläisyhteiskunnat.

Jos annettu selvitys pesien määrän vähentymisestä on epäluotettava tai selvitystä ei ole jätetty, rastitetaan alakohta 5. Silloin tuhoutuneiden pesien määrä vähennetään ilmoitettujen pesien määrästä ja tuki maksetaan valvonnassa hyväksytyjen mehiläisyhteiskuntien määrän mukaisesti.

Alakohtaan 6 merkitään rasti, jos mehiläisyhteiskuntien hoidossa havaittiin puutteita. Jos tarkastuksessa todettiin, että yhtä tai useampaa mehiläisyhteiskuntaa ei ole hoidettu siten, että normaalin sadon saaminen olisi mahdollista, tukea alennetaan hoitamattomien mehiläisyhteiskuntien lukumäärän mukaisesti.

Alakohtaan 7 merkitään rasti, jos hakija ei ole pitänyt luetteloa hallinnassaan olevista mehiläisyhteiskunnista. Tällöin tukea ei makseta lainkaan.

3.2 Tuenhakijalle toimitettava tarkastuskertomus ja asiakirjojen arkistointi

Kun tarkastus on saatu päätökseen ja tiedot tallennettu Tukisovellukseen, tuenhakijalle toimitetaan **tarkastuskertomus** *Valvontatapahtuman tiedot* -välilehdeltä. Paikan päällä täytettävää tarkistuslistaa ei tarvitse toimittaa tuenhakijalle, mutta se tulee skannata ja tallentaa sähköiseen arkistoon. Tämän jälkeen tarkistuslistaa ei tarvitse arkistoida ELY-keskuksen arkistoon.

Sovelluksesta lähetettävä tarkastuskertomus allekirjoitetaan koneellisesti ja lähetetään tuenhakijalle tiedoksi ja kuultavaksi. Tuenhakijalle tai hänen edustajalleen annetaan mahdollisuus kirjoittaa tarkastuskertomukseen omia huomioita tarkastuksesta. Tuenhakija voi myös halutessaan allekirjoittaa tarkastuskertomuksen, mutta se ei ole pakollista. Allekirjoitus ei poista tuenhakijalta oikeutta hakea muutosta tuen myöntämistä koskevaan päätökseen eikä allekirjoituksen puuttuminen estä asian jatkokäsittelyä

Tarkastuspöytäkirjojen, tarkastuskertomusten ja muiden valvontaan liittyvien asiakirjojen arkistoinnissa noudatetaan Ruokaviraston ohjetta sähköisestä asianhallinnasta ja arkistoinnista, joka löytyy Pikantista.

4 SÄÄDÖSLUETTELO

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1307/2013 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta (Asetus (EU) N:o 1307/2013)

Komission delegoitu asetus (EU) N:o 639/2014 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta (Asetus (EU) N:o 639/2014)

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 809/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta (Asetus (EU) N:o 809/2014)

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/532, täytäntöönpanoasetuksista (EU) N:o 809/2014, (EU) N:o 180/2014, (EU) N:o 181/2014, (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) 2017/39, (EU) 2015/1368 ja (EU) 2016/1240 poikkeamisesta vuonna 2020 siltä osin kuin on kyse tietyistä yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesti sovellettavista hallinnollisista ja paikalla tehtävistä tarkastuksista

Hallintolaki 434/2003 (Laki 434/2003)

Rikoslaki 39/1889 (Laki 39/1889)

Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista 1559/2001 (Laki 1559/2001)

Laki maatalouden tukien toimeenpanosta 192/2013 (Laki 192/2013)

Valtioneuvoston asetus pinta-alojen ja pinta-alaperusteisten Euroopan unionin rahoittamien tukien valvonnasta 712/2015 (Vna 712/2015)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2020 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta 106/2020 (Vna 106/2020)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2020 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n muuttamisesta (378/2020)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2020 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta 105/2020 (Vna 105/2020)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien hallinnosta vuonna 2020 (MMM 170/2020)

Ruokaviraston määräys vuoden 2020 mehiläistalouden kansallisen pesäkohtaisen tuen hakemisesta ([Ruokaviraston määräys 11/20](#))

Ruokaviraston päätukihakumääräys eli määräys eräiden suorien tukien ja ohjelmaperusteisten viljelijäkorvausten hakemisesta sekä tukien tai korvausten perusteena olevien pinta- ja sopimusalojen sekä määrien ilmoittamisesta vuonna 2020 ([Ruokaviraston määräys 9/2020](#))

Ruokaviraston määräys kansallisten tukien hakemisesta vuonna 2020 (Ruokaviraston määräyskokoelma nro 22/2019, [Ruokaviraston määräys 22/2019](#))